

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 217/2010-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. mája 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. K., C., P. K., C., a R. C., F., zastúpených advokátom JUDr. I. Š., S., vo veci namietaného porušenia ich „základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 2“ Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 12/2009 z 30. novembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. K., P. K. a R. C. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. marca 2010 doručená sťažnosť M. K., P. K. a R. C. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho „základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 2“ Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46

ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 M Cdo 12/2009 z 30. novembra 2009.

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uviedli:

«1. Krátko po sebe nám zomreli obaja rodičia. Po skôr zomrelom otcovi (č. konania 26 D 1807/2005 OS Prešov), sme vysporiadali celý majetok patriaci rodičom do bezpodielového spoluvlastníctva a to na základe dedičskej dohody, nakoľko medzitým zomrela aj naša matka. Naša vôľa bola taká, aby rodinný dom, patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva rodičov, prešiel výlučne na brata Petra, bez výplaty ostatným.

2. Nakoľko po dedičskom konaní po otcovi, už celý dom s pozemkom bol zdedený, očakávali sme, že v dedičskom konaní po nebohej matke už bude konanie zastavené. Nestalo sa tak však. Pre nás z nepochopiteľných dôvodov bolo potrebné zdediť fiktívnu pohľadávku matky (350.000,- Sk) voči BSM, ktorá už v čase prejednávania dedičstva po našom otcovi a jej manželovi nežila. Údajne ide o nejakú náhradovú pohľadávku. To by sme však akceptovali, keby niektorý z nás, ako jediných dedičov mal povinnosť vyplatiť túto pohľadávku inému. My sme sa však jasne dohodli, že celý dom po rodičoch preberá Peter, bez vyplácania zákonných podielov ostatným súrodencom.

3. Aj Generálna prokuratúra, v liste z 22. mája 2009, č. VI/2 PZ 162/09-9 uvádza, že ide o fiktívnu pohľadávku. To, čo je fiktívne neexistuje a nemôže byť predsa ako majetok predmetom dedičstva. Jediný dôvod prejednávania tejto fiktívnej pohľadávky vidíme v tom, aby si druhý notár, ktorý ju prejedná, uplatnil odmenu, ktorú sme už museli zaplatiť. Išlo o 6.000,- Sk, ktorá suma pre nás nie je nezanedbateľná.

4. Podľa § 1 Občianskeho súdneho poriadku „Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb“.

5. Súdy nenaplnili to, čo sa od nich žiada. Len kvôli odmene notára sme museli „zdediť“ neexistujúcu pohľadávku. Nikto nevie, kto komu dlhuje a kto je komu veriteľom.

Ide o nesprávne právne posúdenie ustanovenia o majetku patriacom do dedičstva (§ 175m a nasl. OSP).

6. My nevytýkame vady v dedičskom konaní po otcovi. Vytýkame nesprávnosť rozhodnutia po matke. Ak neexistovala pohľadávka, nie je možné ju prejednať ako majetok patriaci do dedičstva a nie je možné ani priznať odmenu súdnemu komisárovi z neexistujúceho majetku.

7. Generálny prokurátor SR podal proti uzneseniu Okresného súdu Prešov zo 4. februára 2008, č. kon. 26 D 257/2006-55, v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove z 27. júna 2007 č. kon. 3 CoD 4/2008-65, mimoriadne dovolanie, a to proti všetkým obsiahnutým výrokom. Dovolanie bolo zamietnuté.

8. Súdny nepopreli, že ide o fiktívnu pohľadávku, napriek tomu ich záver je, že sa musí zdediť, ako tzv. náhradová pohľadávka. Súdny podcenili, že už aj matka zomrela a vôľu, ako jediní dedičia, sme jasne prejavili aj ako dedičia nielen po otcovi ale aj po matke v čase, keď sme prejednali celý majetok patriaci do bezpodielového spoluvlastníctva. Najvyšší súd za správne považuje, že súdny komisár správne určil do dedičstva „náhradovú pohľadávku v sume 350.000,- Sk (cca 11.660,- eur), ale to, kto komu je veriteľom a kto komu je dlžníkom, to už zostalo, ako keby bezvýznamné. Právo na plnenie, inými slovami pohľadávka, sa pritom vyznačuje tým, že na jednej strane je veriteľ a na druhej strane dlžník. Prístup dovolacieho súdu považujeme v zmysle judikatúry ESELP za prepäto formalistický, bez racionálnych argumentov. Vyberáme z uznesenia dovolacieho súdu: „rozhodnutie deklaratorne je individuálnou procesnou normou i procesnou skutočnosťou s konštitutívnymi účinkami pre vznik nového konkrétneho procesného materiálnoprávneho vzťahu, ktorým je nahradený pôvodný predprocesný vzťah hmotného práva, bez toho, aby bola dotknutá samotná platnosť abstraktných noriem hmotnoprávnych...“ etc.

9. V súvislosti s postupom súdov, sa nám zmenšil majetok, pretože sme museli zaplatiť notárke odmenu z prejednaného dedičstva, síce neexistujúceho, ale z tzv. fiktívnej náhradovej pohľadávky, cca 200,- eur (cca 6 000,- Sk). Správne sa mal prejednať len existujúci majetok 500,- Sk v C. (cca 16,66 eur) a odmena notára by bola takto namiesto 6000,- Sk, len 500,- Sk (16,66 eur)...

Majetok sťažovateľov sa postupom súdu zmenšil, pretože sťažovatelia boli nútení vyplatiť notárke odmenu z neexistujúceho dedičstva a v tom vidia sťažovatelia porušenie ich

základného práva na majetok. Predmetom dedičstva je majetok poručiteľa (§ 460 Občianskeho zákonníka) a tým sa myslí nie virtuálny, fiktívny, ale reálne existujúci majetok. Súd nemôže deklarovať nadobudnutie neexistujúceho majetku.»

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že:

„1. Základné právo sťažovateľov, vlastniť majetok, podľa čl. 20 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, rozsudkom Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 M Cdo 12/2009, z 30. 11. 2009, porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 M Cdo 12/2009, z 30. 11. 2009 ústavný súd zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Najvyšší súd SR je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia, M. K., P. K. a R. C., každému z nich v sume 56,28 eura (slovom päťdesiatšesť eur, dvadsaťosem centov), na účet ich právneho zástupcu... JUDr. I. Š..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 20/05 a iné).

Podľa čl. 20 ods. 2 ústavy zákon ustanoví, ktorý ďalší majetok okrem majetku uvedeného v čl. 4 tejto ústavy, nevyhnutný na zabezpečovanie potrieb spoločnosti, rozvoja národného hospodárstva a verejného záujmu, môže byť iba vo vlastníctve štátu, obce alebo určených právnických osôb. Zákon tiež môže ustanoviť, že určité veci môžu byť iba vo vlastníctve občanov alebo právnických osôb so sídlom v Slovenskej republike.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

Podľa svojej ustálenej judikatúry ústavný súd nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 13/01).

V danom prípade je relevantnou aj judikatúra ústavného súdu, v zmysle ktorej je na skúmanie prípustnosti návrhu na začatie súdneho konania, jeho opodstatnenosti, dodržania zákonných lehôt, oprávnenosti navrhovateľa takýto návrh podať, právomoci o ňom konať a rozhodnúť či splnenia iných zákonom ustanovených náležitostí zásadne príslušný orgán, ktorý rozhoduje o merite návrhu – inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc skúmať to, či návrh zodpovedá tým

podmienkam, ktoré pre konanie o ňom ustanovuje príslušný procesný kódex. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že uvedené obdobie platí, aj pokiaľ ide o skúmanie splnenia podmienok konania o mimoriadnom dovolaní.

1. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľov s právnym názorom najvyššieho súdu v rozsudku sp. zn. 4 M Cdo 12/2009 z 30. novembra 2009, ktorý odmietol mimoriadne dovolanie podané v danej veci generálnym prokurátorom Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“).

Sťažovatelia považujú prístup najvyššieho súdu v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) aj „za prepäto formalistický, bez racionálnych argumentov“, pričom ako príklad uvádzajú z odôvodnenia jeho rozhodnutia (s. 4 a 5) vetu, že „rozhodnutie deklaratórne je individuálnou procesnou normou i procesnou skutočnosťou s konštitutívnymi účinkami pre vznik nového konkrétneho procesného materiálnoprávneho vzťahu, ktorým je nahradený pôvodný predprocesný vzťah hmotného práva, bez toho, aby bola dotknutá samotná platnosť abstraktných noriem hmotnoprávnych... etc.“, čím bolo porušené ich základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd po preskúmaní argumentov sťažovateľov zistil, že nie sú vôbec opodstatnené, pretože už citovaná časť odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu sa týkala len jeho odpovede na jednu z námietok generálneho prokurátora, ktorú uviedol v mimoriadnom dovolaní.

Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí uviedol podstatne viac skutočností, ktoré boli podkladom na odmietnutie mimoriadneho dovolania, keď okrem iného uviedol:

„Generálny prokurátor Slovenskej republiky vady konania uvedené v ustanovení § 237 O. s. p. a iné vady konania nenamietal a dovolací súd ich ani nezistil. Preto sa ďalej zaoberal dôvodnosťou dovolania, v ktorom generálny prokurátor Slovenskej republiky namietal nesprávne právne posúdenie veci oboma súdmi.

Nesprávnym právnym posúdením veci je v zmysle § 243 I ods. 1 písm. e/ O. s. p. omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O mylnú aplikáciu právnych

predpisom ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, ako ho mal správne použiť, alebo aplikoval síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil. O takýto prípad sa v prejednávanej veci nejedná...

V prejednávanej veci z obsahu spisu vyplýva, že dedičia po poručiťovi L. K. v dedičskom konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 26 D 1807/2005, D not 293/2005 uzavreli dohodu o vyporiadaní dedičstva a notár poverený súdom (§ 38 ods. 1), vydal osvedčenie v súlade s § 175zca ods. 1 písm. c/ O. s. p. Úkony notára ako súdneho komisára sú úkonmi súdu a ním vykonané osvedčenie o dedičstve zo zákona nadobúda povahu právoplatného uznesenia o dedičstve, teda uznesenie vydané súdom vedú ku skončeniu dedičského konania. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 10. marca 2006. Preto oba nižšie súdy správne postupovali v súlade s ustanovením § 134 O. s. p...

Rozhodnutie o dedičstve po nebohom L. K. nebolo zrušené mimoriadnym opravným prostriedkom, je právoplatné a teda záväzné. Preto sa dovolací súci ďalej nezaoberal námietskami generálneho prokurátora proti rozhodnutiu o prejednaní dedičstva po nebohom L. K...

Prvostupňový súd prejednal finančnú pohľadávku poručiťky vyplývajúcu zo zaniknutého BSM po nebohom manželovi L. K. v sume 350 000.- Sk a odvolací súd napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil i keď sa nestotožnil s osvedčením o dedičstve po nebohom L. K. Svoje rozhodnutie odôvodnil záväznosťou tohto rozhodnutia podľa ustanovenia § 134 O. s. p.

Dovolací súd sa nestotožňuje s dôvodmi rozhodnutia odvolacieho súdu o nesprávnom postupe súdneho komisára pri prejednaní dedičstva po nebohom L. K.

V konaní o dedičstve pri ustálení masy BSM treba rozhodnúť, čo patrí do dedičstva a čo pozostalému manželovi. Majetok v BSM sa môže vyporiadať dohodou medzi pozostalým manželom a dedičmi uzavretou písomne alebo ústne do zápisnice (§ 1751 ods. 2 veta prvá O. s. p.). Dedička a pozostalý manžel (alebo jeho právni nástupcovia) sa môžu dohodnúť aj tak: že celá masa BSM patrí do dedičstva a že pozostalému manželovi (resp. do dedičstva po ňom) patrí tzv. náhradová pohľadávka. Náhradová pohľadávka je jeho pohľadávka voči dedičstvu (dlh poručiťa) a teda v prípade, že si ju uplatni, radí sa do pasív dedičstva poručiťa, čo umožňuje dedičom a pozostalému manželovi sa dohodnúť o jej úhrade (o spôsobe a lehote). V prípadoch, keď k dohode nedôjde, zodpovedajú dedičia

za pohľadávku manžela v rámci zodpovednosti za dlhy poručiteľa (§ 470 OZ). Pri náhradovej pohľadávke sa neurčuje povinnosť na plnenie, dedičský súd sa obmedzí len na jej konštituovanie.

Z obsahu dedičského rozhodnutia po nebohom L. K. vyplýva, že súdny komisár pojal do dedičstva celú masu BSM – nehnuteľnosti v hodnote 700 000,- Sk. Správne určil hodnotu dedičstva sumou 700 000,- Sk, výšku dlhov 350 000,- Sk a čistú hodnotu dedičstva 350 000,- Sk. Dedičia, ktorí v konaní zároveň vystupovali ako univerzálni sukcesori po nebohej matke B. K. uplatnili pohľadávku z titulu dedičstva patriacu pozostalej manželke ako náhradovú pohľadávku v sume 350 000,- Sk a súdny komisár ju správne určil do dedičstva po pozostalej manželke.

Dovolací súd aj keď sa nestotožnil v tejto časti i s právnym názorom odvolacieho súdu, dovolanie generálneho prokurátora vzhľadom na vyššie uvedené dôvody zamietol § 243b ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.) ako nedôvodné, pretože oba nižšie súdy správne v dedičskom konaní po nebohej B. K. prejednali náhradovú pohľadávku 350 000,- Sk z dedičstva po nebohom L. K...»

Podľa názoru ústavného súdu uvedený výklad najvyššieho súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť ich právny názor svojím vlastným. V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia sp. zn. 4 M Cdo 12/2009 z 30. novembra 2009 najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré dovolanie ako neprípustné s odkazom na ustanovenia § 243b ods. 1 v spojení s § 243i ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) zamietol, hoci je pravdou, že aj niektoré tvrdenia a názory sťažovateľov, ktoré vyslovili v tejto sťažnosti k ich veci (dedičskému konaniu), mali svoj racionálny základ.

Tvrdenie sťažovateľov o tom, že prístup dovolacieho súdu považujú „v zmysle judikatúry ESLP za prepäto formalistický, bez racionálnych argumentov“, na základe iba jednej vybranej vety z citovaného rozhodnutia (ktorá je uvedená na strane 2 v bode 8

v poslednej vete ich sťažnosti) nemožno vôbec považovať za opodstatnené najmä vo vzťahu k iným právnym záverom a skutkovým zisteniam najvyššieho súdu už citovaným.

Podľa názoru ústavného súdu právo na spravodlivé súdne konanie neznamena nárok na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnym názorom.

Vzhľadom na kritériá vyplývajúce z judikatúry EŠLP (pozri napr. A. B. v. Slovenská republika, rozsudok zo 4. marca 2003, § 46 a v ňom odkaz na ďalšiu judikatúru) označený čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je v danom kontexte (civilnom aspekte) ani aplikovateľný na toto konanie o mimoriadnom dovolaní, ktoré podal generálny prokurátor podľa štvrtej hlavy štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku (§ 243e až § 243j).

Toto konanie treba odlišovať od konania o dovolaní podľa tretej hlavy štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku (§ 236 až § 243d OSP), ktorého podstata spočíva v tom, že oprávnením na jeho začatie disponuje za podmienok uvedených v zákone priamo účastník konania, pričom toto jeho oprávnenie musí byť v zásade aj využité... pred podaním sťažnosti ústavnému súdu (mutatis mutandis I. ÚS 5/02, I. ÚS 160/03).

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd postup a napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 M Cdo 12/2009 z 30. novembra 2009 po prípadnom prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie mohol kvalifikovať ako porušenie základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Preto sťažnosť odmietol v tejto časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne napr. III. ÚS 292/08 a III. ÚS 160/09).

2. Sťažovatelia sa v ďalšej časti sťažnosti domnievajú, že rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu ich „základného práva podľa čl. 20 ods. 2 ústavy“ a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. K porušeniu týchto práv malo dôjsť tým, že v konaní pred

všeobecnými súdmi „*sa nám zmenšil majetok, pretože sme museli notárke zaplatiť odmenu z prejednávaneho dedičstva, síce neexistujúceho, ale z tzv. fiktívnej náhradovej pohľadávky, cca 200,- Eur (cca 6 000,- Sk)*“.

Sťažovatelia sa domáhali ochrany základného práva podľa čl. 20 ods. 2 ústavy (a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu), hoci je zrejmé, že vychádzajúc z obsahu sťažnosti mali na mysli svoje základné právo podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

Podľa názoru ústavného súdu ochrany základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu sa v zásade nemožno úspešne domáhať v konaní pred ústavným súdom jednak preto, že ochranu vlastníckemu právu pred jeho ohrozením alebo porušením zásadne poskytujú v prvom rade všeobecné súdy, nie ústavný súd (obdobne napr. III. ÚS 150/2010), ale tiež preto, že podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 116/05, III. ÚS 218/07) absencia porušenia ústavnoprávných princípov vylučuje založenie sekundárnej zodpovednosti všeobecných súdov za porušenie základných práv sťažovateľa hmotnoprávneho charakteru podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd zastáva názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv hmotného charakteru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 50 ústavy (napr. II. ÚS 78/05). V opačnom prípade by ústavný súd bol opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, a nie súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy v spojení s čl. 127 ods. 1 ústavy.

Z uvedeného dôvodu preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľov odmietol i v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. mája 2010